

Inventuur kaasamistegevuste kohta

Ülevaade, kuidas on ellu rakendatud või mis seisus on kaasava linnajuhtimise komisjoni töö tulemusel linnavalitsusele esitatud ettepanekud kaasava linnajuhtimise korraldamiseks (2015) ja Tartu linna avatud valitsemise tegevuskava (2015), mis valmis koostöös E-Riigi Akadeemiaga projekti „Avatud valitsemise partnerlus kohalikes omavalitsustes” raames.

Tegevus	Tehtud	Osaliselt tehtud või tegemisel	Tegemata	Edasised plaanid ja muud kommentaarid
LINNAVALITSUSE JA –VOLIKOGU TEGEVUSE LÄBIPAISTVUSE SUURENDAMINE, KODANIKE AKTIIVNE TEAVITAMINE				
Tartu uue kodulehe loomine	+	+		<p>Uuele platvormile koos uuendatud sisuga mindi üle 2017. a jaanuaris, kuid täiendavad arendused jätkuvad vastavalt veebistrateegiale aastani 2020.</p> <p>Tartu linna veebistrateegias toodud tegevustest on praeguseks tehtud: täielik sisu uuendamine, kasutajakeskne infoarhitektuur, toimiv otsing, märksõnastamine, vabavaraline platvorm, kaasaegne disain, võrkeelne sisu, sidumine sotsiaalmeediaga, avaandmed, ligipääsetavus jm.</p> <p>Plaanis on: iseteeninduskeskkond, osalusdemokraatia funktsioonide lisandumine, eelarve visualiseerimise vahendid jne.</p> <p><i>Eesti Reformierakonna ja Eesti Keskerakonna koalitsioonileppes Tartu linna juhtimiseks aastatel 2017-2021 on toodud järgmised kodulehega seotud lubadused:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Arendame linna veebilehe kodanikuportaaliks, kust on lihtne saada teavet linnaasutuste tööst ning nendega suhelda, osaleda avalikel aruteludel, jälgida menetlus-, hanke- jm infot ning olla paremini kursis linna elu erinevate tahkudega.</i> • <i>Muudame linna veebilehel avaliku dokumendiregistri otsingu</i>

			<p><i>kasutajasõbralikumaks.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Muudame linnaeelarve koostamise ja täitmise protsessi linna veebilehel paremini jälgitavaks.</i> • <i>Käivitame linna tegevusvaldkondade digitaliseerimise programmi, et arendada säästvaid ja nutikaid lahendusi erinevates linna tegevusvaldkondades (nt linnamajandus, linnaplaneerimine jms) ning lihtsustada kodaniku suhtlemist linnaga.</i> • <i>Soodustame linna andmete kogumist nii seadmete (asjade internet) kui ka inimeste mobiilsuse ehk liikuvuse kohta ning kasutame saadud andmeid avalike teenuste arendamiseks. Loomme võimaluse rakendada linna kogutavaid suurandmeid ka teadustöökts ning ettevõtluses.</i> • <i>Kasutame olulistest linnaelu küsimustes linna veebilehel aktiivsemalt ideekorje võimalust.</i> • <i>Loomme võimalused volikogu menetluses olevate eelnõude kohta veebilehel ettepanekute esitamiseks ja edastame need ettepanekud volikogu komisjonidele.</i>
Otsustusprotsessides sihtrühmade kaardistamine ja sobivate teabekanalite valik info edastamiseks (sh toetudes vabaihenduste võrgustikele).	+		<p>Pidev tegevus.</p> <p>Kõikide suuremate protsesside puhul koostatakse kommunikatsiooniplaan, kus kaardistatakse sihtrühmad ning valitakse sobivad kanalid info edastamiseks. Nt on seda tehtud linna üldplaneeringu koostamise protsessis, Tartu linna arengukava koostamisel, Tartu Euroopa kultuuripealinnaks 2024 kandideerimise protsessis, rattaringluse arendamisel jm protsessides.</p>
Tartuga <i>de facto</i> seotud inimeste hõlmamine infovõrgustikku ka juhul, kui neil puudub ametliku elaniku staatus.		+	<p>Eelkõige peetakse siin silmas tudengeid ja koostööd tudengiorganisatsioonidega, kuid mitte ainult. Paljudes küsimustes on seda koostööd ka tehtud.</p> <p>Kõik Tartu elanikud, sh ka ametlikku sissekirjutust mitteomavad, saavad osaleda enamikes avalikes protsessides, nt teha ettepanekuid planeeringute avalikustamisel, arengukavadesse, eelarvestrateegiasse, kaasavasse eelarvesse jm, anda tagasisidet linnaelu korraldamise kohta, teha ettepanekuid ja algatusi jne.</p> <p>Samas puudub võimalus osaleda volikogu valimistel ja kaasava eelarve hääletustel.</p>

			<p><i>Eesti Reformierakonna ja Eesti Keskerakonna koalitsioonileppes Tartu linna juhtimiseks aastatel 2017-2021 on toodud lubadused:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Aitame kaasa võimekate üliõpilaste ja õpilaste kaasamisele erinevatesse arendusprojektidesse.</i>
<p>Planeeringuid puudutava teabe õigeaegne ja kasutajasõbralik esitamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> Korraldada olulist mõju omavate planeeringute menetlemisel infopäev varajases staadiumis. Võtta planeeringute tutvustamisel ning avalikul väljapanekul kasutusele lihtsustatud ning igapäev arusaadavad abimaterjalid, mis võimaldavad planeeringute spetsiifikat mittetundvatel kodanikel saada ülevaate planeeritava objekti mahust ja paigutumisest linnaruumi. (Planeeringute visualiseerimine) Seostada planeeringutest teavitamine uute asukohapõhiste teenustega, mille väljatöötamine on määratletud Tartu veebistrateegias. 	+		<ul style="list-style-type: none"> Kasutusele on võetud ArcGIS online kaardirakendus, mida edukalt kasutati üldplaneeringu koostamisel ja mis visualiseeris kasutajasõbralikul moel erinevaid üldplaneeringu teemasid. Kasutusele on võetud ka ArcGISi ideekoorjekaart, mida 2017. aastal kasutati üldplaneeringu koostamisel, viidasüsteemi arendusprojekti ettevalmistamisel, rattaringluse asukohtade valimisel ning 2018. aastal kultuuripealinnaks kandideerimise ideekorjel. Olulisemate planeeringute puhul korraldatakse varajases staadiumis infopäevi. Nt toimusid üldplaneeringu avalikustamisel infopäevad nii linnaosades kui ka erinevate temade lõikes (ligipääsetavus, miljöö, kergliiklus) – kokku 13 arutelu. Suuremate planeeringute puhul kasutatakse väliruumis olevaid reklaampindu info tutvustamiseks – nt Poe tn infostendid nii kesklinna üldplaneeringu kui ka linna üldplaneeringu menetlemisel. <p>Plaanid:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ettevalmistamisel on planeeringute andmekogu Plank, mis koondab kokku kõik Tartu linna planeeringutega seotud andmed – üldplaneeringud ja detailplaneeringud. Hetkel käib andmete sisestamist andmekogusse. Andmekogu annab mitmeid võimalusi planeeringute alase info paremaks esitlemiseks, planeeringute menetlusinfo jälgimiseks, kodanike teavitamiseks ja kodanikelt tagasiside saamiseks. Valmimisaeg: 2018. <p><i>Eesti Reformierakonna ja Eesti Keskerakonna koalitsioonileppes Tartu linna juhtimiseks aastatel 2017-2021 on toodud lubadused:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Toetame laiapõhjalisi arutelusid linna ning regiooni arengu olulistest</i>

<ul style="list-style-type: none"> Planeeringute ja ehituslubade taotlejatele menetlustoimingute jälgitavuse tagamine igas etapis kasutades selleks erinevaid visuaalseid lahendusi/rakendusi. 			<p><i>küsimustes ning korraldame iga-aastaseid visioonikonverentse.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Kasutame olulistes linnaelu küsimustes linna veebilehel aktiivsemalt ideekorje võimalust.</i>
<p>Jätkata elektrooniliste avalike teenuste väljaarendamist, alustada uute asukohapõhiste avalike teenuste väljatöötamist. Tagada seejuures, et ei halveneks traditsioonilist asjaajamist kasutavate linnakodanike olukord.</p>		+	<p>2017. a kaardistati Tartu Linnavalitsuse kõigi osakondade avalike teenuste hetkeolukord. Edasi on pööratud tähelepanu teenusprotsesside arendamisel ja toimingute sidumisel ruumiandmetega. Linnal tekib hulgaliselt andmeid, kuid praegu on probleemiks, et andmetega ei käi kaasas ruumiandmed (kinnistu, tänav, linnaosa, punkt kinnistul). Teenuste arendamise protsessi lõppeesmärgiks on automatiseeritud, loogilise ja kasutaja vajadustest lähtuva iseteeninduskeskkonna loomine – linnavalitsuse teenused on koondatud kõik ühte kohta, kust linnakodanikel on võimalik saada ühtlustatud infot. Asukohapõhine teavitus on teenus, mille käivitamise eelduseks on linnavalitsuse teenuste korrastamine ja sidumine ruumiandmetega. Tegemist on teenusega, mille loomine eeldab mahukat eeltööd – eelkõige muudatusi organisatsioonisisestest tööprotsessides.</p> <p><i>Eesti Reformierakonna ja Eesti Keskerakonna koalitsioonileppes Tartu linna juhtimiseks aastatel 2017-2021 on toodud lubadused:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Arendame linna veebilehe kodanikuportaaliks, kust on lihtne saada teavet linnaasutuste tööst ning nendega suhelda, osaleda avalikel aruteludel, jälgida menetlus-, hanke- jm infot ning olla paremini kursis linna elu erinevate tahkudega.</i> <i>Käivitame linna tegevusvaldkondade digitaliseerimise programmi, et arendada säästvaid ja nutikaid lahendusi erinevates linna tegevusvaldkondades (nt linnamajandus, linnaplaneerimine jms) ning lihtsustada kodaniku suhtlemist linnaga.</i>
<p>Volikogu infoedastuse parandamine</p> <ul style="list-style-type: none"> Volikogu infoedastuse 		+	<p>Infoedastuse parandamine on pidev tegevus. Kodulehe valmimisega said loodud paremad eeldused selle eesmärgi elluviimiseks.</p>

<p>korrastamine võttes vastu valdkonda reguleeriva volikogu otsuse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volikogu ja komisjonide koosolekute protokollimise standardite väljatöötamine. • Luua võimalus linnavolikogu menetluses olevate määruste eelnõude kohta esitada Tartu kodulehel küsimusi ja ettepanekuid (eelnõude kommenteerimine). 				<p><i>Eesti Reformierakonna ja Eesti Keskerakonna koalitsioonileppes Tartu linna juhtimiseks aastatel 2017-2021 on toodud lubadused:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tagame volikogu komisjonide töökorralduse selliselt, et avalikkusel oleks senisest parem ülevaade komisjonides toimunud aruteludest.</i> • <i>Loome võimalused volikogu menetluses olevate eelnõude kohta veebilehel ettepanekute esitamiseks ja edastame need ettepanekud volikogu komisjonidele.</i>
VARANE DIALOOG ELANIKE JA KOGUKONDADEGA NEID PUUDUTAVATE OTSUSTE ETTEVALMISTAMISEL				
<p>Kaasava eelarvemenetlusega (KEM) jätkamine, selle rakendusmudeli pidev täiustamine</p> <p>KEM seostatakse tugevamalt linna üldise eelarve aruteluga kas läbi eelarvestrateegia või muul viisil.</p>		+		<p>Rakendusmudeli täiustamine on pidev tegevus. 2017. aastal toimus mitu avalikku arutelu nii vabaihenduste kui ka poliitikutega, kus koguti tagasisidet ja ideid kaasava eelarve rakendusmudeli täiustamiseks. Otsitakse jätkuvalt võimalusi linna eelarvestrateegia ja kaasava eelarve protsessi paremaks sidumiseks. Ümber tegemisel on linnaeelarve osa Tartu kodulehel, et see annaks parema ülevaate linnaeelarve koostamisest.</p> <p><i>Eesti Reformierakonna ja Eesti Keskerakonna koalitsioonileppes Tartu linna juhtimiseks aastatel 2017-2021 on toodud lubadused:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Suurendame kaasava eelarve mahtu.</i> • <i>Muudame linnaeelarve koostamise ja täitmise protsessi linna veebilehel paremini jälgitavaks.</i>
<p>Kaasamise hea tava koostamine</p>		+		<p>2017. aastal valmis koostöös linnavalitsuse osakondade ja e-Riigi Akadeemiaga „Juhis edukaks kaasamiseks ja koostööks Tartu Linnavalitsuses“, mis annab nõuandeid, millistes olukordades kaasata, keda ja millises etapis kaasata, kuidas kaasata ja mida kaasamise tulemusega peale hakata. Lisaks valmib 2018. aastal Tartu linna kaasamise ja koostöö tegevuskava, kus on arvestatud ka vabakondadelt ja poliitikutelt saadud tagasisidet. Eraldi hea tava koostamine ei näi vajalik.</p>

Algava aasta avalike konsultatsioonide plaani koostamine			-	Avalike konsultatsioonide plaane tehakse lühema aja peale, pikemaajaliste ja strateegiliste plaanide tegemine ei ole hetkel võimalik piisava inimressursi puudumise tõttu.
KOHALIKU OMAALGATUSE ERGUTAMINE				
Töötatakse koostöös vabaihendustega välja eesmärgipärased ja läbipaistvad vabaihenduste rahastamise põhimõtted ja reeglid.		+		Osaliselt täidetud. Nt välja on töötatud uus <u>spordiprojektide rahastamise kord 2016</u> ja uus <u>noorsootöö projektide rahastamise kord 2015</u> . <i>Eesti Reformierakonna ja Eesti Keskerakonna koalitsioonileppes Tartu linna juhtimiseks aastatel 2017-2021 on toodud lubadus:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rahastame kogukondade tegevust omaalgatuslike ettevõtmiste, kultuuri- ja spordiürituste korraldamisel.</i>
Tunnustatakse ja toetatakse asumiseltside tegevust, kaasates neid linnaosade elukeskkonna kujundamisse linnavõimu partneritena.		+		Pidev tegevus. <i>Eesti Reformierakonna ja Eesti Keskerakonna koalitsioonileppes Tartu linna juhtimiseks aastatel 2017-2021 on toodud lubadus:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Peame oluliseks asumipõhiste kultuuriseltside võrgustiku teket.</i>
Tõhusema koostöö võimaldamiseks koondatakse Tartus tegutsevatest kodanikuühenduste ja organiseerunud huvigruppide andmed valdkondade lõikes ning uuendatakse seda infot jooksvalt.		+		Erinevates valdkondades on andmed kodanikuühenduste ja huvigruppide kohta olemas ja neid uuendatakse jooksvalt. Volikogu kaasamiskomisjoni ettepanek oli üldine kodanikeühenduste kaardistamine, aga linnavalitsus peab mõistlikumaks, et erinevates valdkondades on olemas andmed ja kontaktid vabaihenduste kohta. Kesket kaardistamist ei ole plaanis.
Delegeerida senisest rohkem avalikke teenuseid kodanikuühendustele, seades eesmärgiks teenuse parema kvaliteedi. Delegeerimine peaks toimuma eelistatult sotsiaal-, kultuuri-, huvihariduse ja täiskasvanuhariduse valdkonnas.		+		Pidev tegevus. <i>Eesti Reformierakonna ja Eesti Keskerakonna koalitsioonileppes Tartu linna juhtimiseks aastatel 2017-2021 on toodud lubadus:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Laiendame koostööd vabaihendustega linna avalike teenuste pakkumisel.</i> • <i>Rahastame kogukondade tegevust omaalgatuslike ettevõtmiste, kultuuri- ja spordiürituste korraldamisel.</i>

NOORTE OSALUSE JA OMAALGATUSE ERGUTAMINE				
Noorte volikogu kaasamine linna volikogu ja volikogu komisjonide töösse. Sõlmitakse vastav kokkulepe noorte volikoguga.		+		Tartu Linna Noortevolikogu valimised on kavandatud 2019. aasta alguses. 2018. aastal toimuvad ettevalmistused.
Kasutada noorte kaasamiseks rohkem linna avalikku ruumi kui platvormi loominguks.		+		Ülelinnaliste sündmuste raames on võetud kasutusele meetodid nagu heade mõtete tahvel linnaruumis lastekaitsepäeval, noorte diskussioonid poliitikutega linnaruumis tarkusepäeval.
Käivitada Tartu linnas regulaarsed noorte osaluskohtused koos omavalitsuste esindajatega.		+		Osaluskohtused on toimunud kord aastas Tartumaa Noortekogu eestvedamisel, viimati 2.11.2017. MTÜ Tartu Noortevolikogu on läbi viinud Tartu Linnavolikogu simulatsioone, kus osalevad noorte arutelude tugiisikutena linnavolikogu liikmed, viimati 24.11.2017.
Kuulutada välja noortele suunatud avalik konkurss volikogu komisjonitöös osalemiseks. Kuid noorteorganisatsioone tuleks kaasata ka ametnike tasandil, kus eelnõud ette valmistatakse.		+		Volikogu komisjonides osalemine lahendatud hetkel MTÜ Tartu Noortevolikogu kaudu, mille esindajad komisjoni juhi loal osalevad selle istungitel (hariduskomisjon, kultuurikomisjon). Süsteemse lahendusena on kavas Tartu Linna Noortevolikogu loomine. MTÜ Tartu Noortevolikogu esindaja on hääleõiguslik liige noorsootöö projektide rahastamise komisjonis.
Toetatakse kogukonnakooli initsiatiivi ja selle suunaliste uute projektide algatamist, samuti linnaosa- ja asumiseltside jätkuvat kaasamist kogukonnakooli.		+		Pidev tegevus. Tartu Linnavalitsus koostöös koolidega ja linnaosaseltsidega viis 2014.–2016. aastal ellu projekti „Tõenduspõhine uus lähenemine – uus koolikultuur Eestis (TULUKE)“, mis andis hulgaliselt teadmisi, kogemusi ning tõi uusi algatusi. Projekti tulemused : www.tartu.ee/sites/default/files/uploads/Haridus/Projekti%20tulemused.pdf

Koostas linnavalitsuse kommunikatsioonijuht Lilian Lukka detsembris 2017, täiendatud aprillis 2018.